

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В. ДОКУЧАЄВА**

Кафедра прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор



“ 31 ” серпня 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інституційне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 051 «Економіка»

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація «Економіка аграрного сектору»

(назва спеціалізації)

Факультет менеджменту і економіки

(назва факультету)

Робоча програма Інституційне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»,

спеціальності 051 «Економіка»,

освітньо-професійної програми «Економіка».

„26” 08, 2020 р. ____ с.

Розробники: Олійник Т.І., професор, доктор економічних наук

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

Протокол від “26” серпня _____ 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

_____ (підпис)
“26” серпня _____ 2020р.

Ломовських Л.О.
(ініціали та прізвище)

Схвалено методичною комісією факультету

_____ менеджменту та економіки

Протокол від “27” серпня _____ 2020 р. № 2

“27” _____ 08 2020р.

Голова _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)
(Філімонов Л.І.)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова
Модулів – 3	Спеціальність 051 «Економіка»	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	Освітній рівень «Аспірант»	Лекції
		20 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		80 год.
		Вид контролю екзамен

2.Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Інституційне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору» є формування знань та вмінь щодо формування та реалізації стратегій інноваційного розвитку економічних систем, оволодіння методичними підходами щодо розробки, аналізу обґрунтування ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах в умовах невизначеності, ризику та конфлікту.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- освоєння теоретичних основ розвитку і регулювання інноваційної діяльності, вивчення особливостей забезпечення життєздатності підприємств в умовах внутрішньої і зовнішньої конкуренції;
- розробка і послідовна реалізація програм розвитку підприємств;
- уміння йти на ризик у розумних межах і спроможність нівелювати вплив ризикових ситуацій на фінансове становище підприємств, механізм управління науково-технічним прогресом;
- впровадження нововведень (інновацій) як основи економічного росту, підвищення конкурентоздатності організацій і економіки в цілому.

У результаті вивчення курсу здобувачі повинні **знати**:

- понятійно-категоріальний апарат дисципліни;
- зміст, ознаки та особливості інноваційного розвитку, роль інновацій в розвитку економічних систем та підвищенні їх конкурентоспроможності;
- сучасні організаційні форми здійснення інноваційної діяльності. Її основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників;
- методичні положення та інструментарій оцінювання рівнів інноваційного розвитку економічних суб'єктів;
- основи теорії інноваційної діяльності організації (підприємства);
- характер впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства на процес прийняття та реалізації управлінських рішень щодо інноваційного розвитку економічних суб'єктів;
- основи теорії інноваційної діяльності організації (підприємства);
- характер впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства на процес прийняття та реалізації управлінських рішень щодо інноваційної діяльності;
- призначення, принципи та алгоритм розробки стратегії інноваційного розвитку організації (підприємства);
- типи стратегії інноваційного розвитку та передумови їх реалізації;
- засади управління ресурсним забезпеченням інноваційно-інвестиційних
- проектів та методичні засади оцінювання результативності інвестування.

Здобувачі повинні **уміти**:

- враховуючи стан економічного розвитку і специфіку діяльності суб'єкта господарювання, обґрунтовано оцінювати і вибирати найефективніші напрямки інноваційного розвитку, прийнятні з погляду зовнішніх і внутрішніх умов;
- генерувати та проводити попередній відбір комерційно привабливих інноваційних рішень з використанням методів генерації ідей;
- розробляти проект стратегії інноваційного розвитку організації (підприємства) та обґрунтовувати найбільш ефективний варіант її реалізації;
- обирати та застосовувати маркетингові інструменти, найбільш адекватні певному інноваційному процесу;
- виконувати аналіз і оцінку структури інвестицій при прийнятті рішень щодо фінансування проектів інноваційного розвитку суб'єктів господарювання;
- ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їхній рівень засобами ризик-менеджменту;
- формувати інформаційну базу для управління інноваційним розвитком.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни базується на знаннях мікроекономіки, економіки підприємства, маркетингу, менеджменту та інших дисциплін циклу професійної підготовки.

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни: «Філософія». «Педагогіка вищої школи», «Глобальна економіка».

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни – Захист дисертаційної роботи.

Для засвоєння матеріалу навчальної дисципліни «Інституційне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору» заплановано такі види занять: лекції, семінарські заняття під керівництвом викладача, самостійна, практична робота здобувачів над матеріалом лекцій, навчальною та спеціальною літературою.

При вивченні дисципліни «Економічна політика і соціальний розвиток» здобувач має ознайомитися з програмою дисципліни, її структурою, формою та методами навчання, видами та методами контролю знань.

Тематичний план дисципліни «Економічна політика і соціальний розвиток» складається з трьох модулів, кожен з яких об'єднує у собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, практичні та семінарські заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, самостійна робота здобувача.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Стратегічне управління інноваціями: суть і особливості організації

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів

1. Основні етапи та стадії інноваційного процесу.
2. Моделі інноваційного процесу.
3. Система класифікації інновацій.
4. Життєвий цикл інновацій.

Тема 2. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки

1. Еволюція інноваційної теорії.
2. Місце та роль інновацій у системі господарювання.
3. Інноваційні процеси в умовах ринкової економіки.

Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності

1. Інструменти державної підтримки інноваційної діяльності.
2. Сфери застосування державного впливу на інноваційні процеси.
3. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності.

Тема 4. Інноваційна політика підприємства

1. Сутність інноваційної політики підприємства.
2. Складові елементи інноваційної політики підприємства.
3. Розроблення інноваційної стратегії.
4. Види інноваційних стратегій та їх співвідношення.

Змістовий модуль 2. Реалізація стратегічного управління інноваційною діяльністю

Тема 5. Управління інноваційними процесами

1. Функції управління інноваційною діяльністю.
2. Організація управління інноваційною діяльністю.
3. Інформаційна база та її ефективне використання.
4. Принципи та етапи процесу побудови організаційних структур управління інноваційною діяльністю.

Тема 6. Управління інноваційним розвитком підприємства

1. Особливості інноваційних стратегій.
2. Типи ринкових стратегій функціонування господарюючого суб'єкта.
3. Структура організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком підприємства.

Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності

1. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності.
2. Інноваційні підприємства в Україні.
3. Організаційні форми інтеграції науки та виробництва.
4. Форми технологічної кооперації.

Тема 8. Особливості створення інновацій і формування попиту на них

1. Закон попиту.
2. Формування попиту на інновації.
3. Види попиту. Особливості чинників попиту на нововведення.

Тема 9. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності

1. Моніторинг інновацій як основа цілеспрямованого новаторства.
2. Джерела інформації для розроблення нових продуктів.
3. Нові знання.

Тема 10. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства

1. Принципи оцінювання економічної ефективності інноваційних проектів.
2. Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів.
3. Показники соціально-економічного ефекту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п,с	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Стратегічне управління інноваціями: суть і особливості організації						
Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки	12	2	2	-	-	8
Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Інноваційна політика підприємства	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	48	8	8	-	-	32
Змістовий модуль 2. Реалізація стратегічного управління інноваційною діяльністю						
Тема 5. Управління інноваційними процесами	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Управління інноваційним розвитком підприємства	12	2	2	-	-	8
Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності	12	2	2	-	-	8
Тема 8. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	12	2	2	-	-	8
Тема 9. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності	12	2	2	-	-	8
Тема 10. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	72	12	12	-	-	48
Усього годин	120	20	20	-	-	80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість ь годин
1	Інституційне забезпечення інноваційного розвитку стратегічному управлінні підприємством аграрного сектору.	2
2	Стратегії інноваційного розвитку та бізнес-моделі інноваційної поведінки підприємства.	2
3	Маркетингові аспекти стратегічного управління інноваціями в аграрному секторі.	2
4	Національні інноваційні системи. Державне регулювання інноваційної діяльності.	4
5	Інноваційний проект як форма реалізації стратегічних альтернатив.	2
6	Ризики в інноваційній діяльності та управління ними	2
7	Оцінка ефективності інновацій. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства.	4
8	Особливості управління інноваційною діяльністю в аграрному секторі економіки.	2
	Разом	20

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Маркетингові аспекти стратегічного управління інноваціями.	2
2	Інноваційний проект як форма реалізації стратегічних альтернатив.	2
3	Оцінка ефективності інновацій.	2
4	Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства.	2
	Разом	8

8. Самостійна робота

Самостійна робота аспіранта відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи аспірантів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; інші види занять.

Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей з заданої теми; інші види занять.

Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	8
2	Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки	8
3	Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності	8
4	Інноваційна політика підприємства	8
5	Управління інноваційними процесами	8
6	Управління інноваційним розвитком підприємства	8
7	Організаційні форми інноваційної діяльності	8
8	Особливості створення інновацій і формування попиту на них	8
9	Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності	8
10	Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	8
	Разом	80

Для цілісного уявлення про навчальну дисципліну здобувачу необхідно користуватися довідковою літературою: енциклопедіями, енциклопедичними словниками, галузевими довідниками тощо.

Майбутній фахівець повинен достатньо вправно користуватися персональним комп'ютером. Робота з матеріалами з мережі Інтернет надає можливість отримувати найновішу інформацію з різних сфер життя нашої держави.

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом поза аудиторної індивідуальної роботи аспіранта навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу.

Мета ІНДЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань аспіранта з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Змісті ІНДЗ. ІНДЗ - це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Структура ІНДЗ:

- вступ - зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування - виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) - вказуються і коротко характеризуються методи роботи;
- основні результати роботи та їх обговорення - подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

Загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 20 сторінок.

Варіанти вихідних даних для ІНДЗ:

1. Інноваційні теорії та їх застосування в сучасній інноваційній діяльності.
2. Теорія «довгих хвиль» в економіці Миколи Кондратьєва.
3. Концепція циклічного розвитку економіки Й. Шумпетера.
4. Інновація як джерело сучасного економічного зростання країн.
5. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності сучасних організацій.
6. Ознаки поняття "інноваційна економіка".
7. Різновиди інновацій та їх особливості.
8. Причини нерівномірності інноваційної активності в умовах ринкової економіки.
9. Система кодування інновацій.
10. Розподіл інновацій за типом новизни для ринку.
11. Специфіка вивчення попиту на інновації в Україні.
12. Сутність поняття "інноваційний потенціал".
13. Структурний аналіз попиту на інновації.
14. Державна інноваційно-інвестиційна політика України.
15. Формування науково-технічної політики на підприємстві.
16. Напрями вибору інноваційної політики підприємства.

17. Управління персоналом у наукових організаціях.
18. Планування інноваційної діяльності.
19. Поняття "кластеру" в інноваціях.
20. Вибір оптимального режиму роботи в науковій організації.
21. Методи проектування організаційних структур інноваційних формувань.
22. Венчурні інноваційні організації.
23. Лідерство в інноваційних організаціях.
24. Функціонування технопарків у світі.
25. Особливості інтеграції науки та виробництва в Україні.
26. Особливості міжнародного фінансування інновацій.
27. Специфіка систем фінансування інновацій в Україні.
28. Роль грантів у фінансуванні інноваційної діяльності.
29. Поняття "авторське право" та "промислова власність".
30. Специфіка захисту авторського права в Україні.
31. Специфіка ефективності інновацій у венчурних організаціях.
32. Управління інноваційним проектом.
33. Оцінка ефективності інноваційних проектів.

Вимоги до оформлення ІНДЗ:

Номер варіанта ІНДЗ визначається за порядковим номером здобувачів відповідно до списку групи.

Вимоги до оформлення: Робота має бути написана розбірливим почерком або надрукована на одному боці аркуша стандартного білого паперу А4 (210 x 297 мм). У друкованому варіанті текст розташовується через два міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці з мінімальною висотою шрифту в 1,8 мм. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали на аркушах формату А3 (не більше за 40 рядків на сторінку).

Текст друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Перша сторінка ІНДЗ є титульною, друга сторінка зміст роботи, де зазначається перелік питань, що необхідно розглянути з відповідними сторінками їх розташування. В кінці роботи обов'язково подаються загальні висновки та перелік літературних джерел, що були використані при підготовці. Посилання на них робляться у квадратних дужках, де вказується номер літературного джерела згідно зі списком використаних джерел та номер сторінки, наприклад [3, с. 9-10]. Цитати подаються у лапках.

Остання сторінка залишається для рецензії викладача.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота за теоретичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

Індивідуальних консультацій – запитання-відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни;

Групових консультацій – розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у виробничу практику.

Індивідуально-консультативна робота за практичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

Індивідуальних консультацій – завдань, стосовно яких виникли запитання;

Групових консультацій – розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення.

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

Індивідуального захисту самостійних та індивідуальних завдань;

Підготовка доповідей для виступу на науковому семінарі;

Підготовка доповідей для виступу на науковій конференції.

10. Методи навчання

Методами навчання дисципліни «Інституційне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору» є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Залежно від джерела знань, під час навчальних занять, як практичних, так і лекційних, використовуються наступні методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (рішення задач, ділові ігри).

Словесні методи навчання. Розповідь - це метод навчання, який передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання учнів до створення в уяві певного образу. Метод розповіді використовується на всіх рівнях навчання.

Пояснення - вербальний метод навчання, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду здобувачів.

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду здобувачів певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення уже наявних знань. З погляду форми проведення виокремлюють два види бесіди: евристичну і репродуктивну. За місцем у навчальному процесі виділяють бесіди: вступну, поточну, підсумкову.

Лекція - це метод навчання, який передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою. Окрім навчальних (академічних) лекцій є публічні. До кожного з видів названих лекцій висуваються певні вимоги щодо їх підготовки і проведення.

Наочні методи передбачають, передусім, використання демонстрації та ілюстрації. Демонстрація - це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їхньому натуральному вигляді, в динаміці.

Ілюстрація - метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (фотографії, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Спостереження як метод навчання передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному чи виробничому середовищі без втручання у ці явища й процеси.

Усі методи цієї групи тісно взаємопов'язані. Використання в навчальному процесі тих чи інших методів зумовлене різними факторами: психологічними особливостями, дидактичними цілями, рівнем матеріального забезпечення навчального закладу тощо.

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Інституційне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору» використовуються: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в структурній діяльності використовуються:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів;

- методи стимулювання й мотивації навчальної роботи, що об'єднали в собі пізнавальні ігри, навчальні дискусії, моделювання рольових ситуацій, створення ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явлення вимог і метод заохочення;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

11. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань здобувачів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання роботи здобувачів в у процесі семінарських занять.
2. Оцінювання роботи здобувачів під час проведення практичних занять.
3. Проведення проміжного контролю.
4. Проведення модульного контролю.
5. Проведення підсумкового контролю (іспит).

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи здобувача протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;

- відвідування занять;
- проходження проміжного контролю;
- виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведення розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії. Вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та роботи висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувача, або його усної відповіді всім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо будь-яка із вимог не буде виконана, то загальна бальна оцінка буде знижена.

Проміжний тестовий контроль проводиться три рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань здобувачів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за трьома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності та графіко аналітичних задач..

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
7	7	7	7	8	8	8	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
66 – 74	D	задовільно	
60 – 65	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0 – 34	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--------	---	--	--

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з курсу «Інституційне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору». Електронний варіант.
2. Робоча програма навчальної дисципліни;
3. Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи та виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
4. Екзаменаційні білети.

14. Рекомендована література

Основна

1. Безгін К.С. Управління інноваційними процесами створення цінності на підприємстві : паліатив : монографія Донецьк : НОУЛІДЖ. Донец. від-ня. 186 с.
2. Белопольская Т.В. Инновационно-активные производственно-экономические системы : теория и практика управления: Донецк : Юго-Восток, 355 с.
3. Беляев О. О. Системно-економічна трансформація: теорія та практика здійснення в Україні. - К. : КНЕУ, 2006. - 418 с.
4. Бліщук К. М. Економічний аналіз державної політики: теорія та застосування: навч. посіб. / К. М. Бліщук. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 160с.
5. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика: Навчальний посібник / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич; за ред. В. Г. Бодрова. – К. : Академвидав, 2010. – 520 с.
6. Босенко А. В. Аналіз досвіду державного регулювання агропромислового комплексу у розвинених країнах / А. В. Босенко // Економічний простір. – 2011. - № 53. – С. 46-58.
7. Бункина М. К. , Семенов А. М. Экономическая политика: Учеб. пособие. - М. , 1999. - 336 с.
8. Державна економічна політика регіонального розвитку : навчальний посібник / М. А. Латинін, О. Ю. Бобровська, Г. О. Дорошенко та ін. ; за заг. ред. проф. М. А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 420 с.
9. Державна програма зайнятості населення на 2001–2004 рр. : Затв. Законом України від 7 березня 2002 р. № 3076-III // Голос України. - 2002. - 23 квіт. - С. 6–7, 10–11.
10. Державне регулювання економіки / С. М. Чистов та ін. - К. : Вид-во КНЕУ, 2000. - 316 с.
11. Діброва А. Д. Державне регулювання сільськогосподарського виробництва: теорія, методологія, практика / Діброва А. Д. – К. : ВПД „Формат”, 2008. – 488 с. 11. Глобальні трансформації і стратегії розвитку:

Моногр. / О. Г. Білорус та ін. - К. , 1998. - 416 с.

12. Дудар Т.Г., Мельниченко В.В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 256 с.

13. Економічна політика / О. О. Беляєв, А. С. Бебело, М. І. Диба та ін - К. КНЕУ, 2007. - 336 с.

14. Економічна політика: Навч. посіб. / І. В. Буян, П. Д. Гуменюк, Р. М. Березюк, Т. І. Вергелес та ін. - Тернопіль: Астон, 1997. - 160 с.

15. Економічна політика: Навч. посіб. / О. О. Беляєв (кер. кол. авт.) А. С. Бебело, М. І. Диба та ін. – К. : КНЕУ, 2005. – 287 с.

16. Економічний розвиток і державна політика: Навч. посібник / Ю. Бажал, О. Кілієвич, О. Мертенс та ін. ; За заг. ред. Ю. Єханурова, І. Розпутенка. – К. : Вид-во УАДУ, 2001. – 480 с.

17. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002–2011 роки: Послання Президента України до Верховної Ради України. - К. : Інформ. видав. центр Держкомстату України, 2002. - 74 с.

18. Заблоцький Б. Ф. Державне регулювання економіки: Навч. посібник. – К. : Новий світ–2000, 2009. – 582 с.

19. Заблоцький Б.Ф. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2007. 456 с.

20. Заклекта О. І. , Шиманська О. П. Економічна політика. Навчальний посібник (опорний конспект). – Тернопіль:, 2007. – 78 с.

21. Инновационный менеджмент в АПК / [Р.М. Минниханов, В.В. Алексеев, Д.И. Файзрахманов и др.]; под ред. Р.Н. Минниханова. М.: Изд- во МСХА, 2003. 432 с.

22. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: навчальний посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. 324 с.

23. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми: ВТД «Університ-ка книга», 2007. 281 с.

24. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Л.І. Михайлова, О.І. Гуторов, С.Г. Турчіна, І.О. Шарко. - Вид. 2-ге, доп. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 234 с.

25. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Л.І. Михайлова, О.І. Гуторов, С.Г. Турчіна, І.О. Шарко. - Вид. 2-ге, доп. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 234 с.

26. Інноваційні аспекти управління підприємствами аграрної сфери : монографія / [Т.М. Лозинська, М.А. Латинін, П.М. Макаренко та ін.] ; за заг. ред. : Т.М. Лозинська ; Полтав. держ. аграр. акад. Полтава : ПДАА, 2011. 171 с.

27. Калетнік Г. М. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / Г. М. Калетнік, А. Г. Мазур, О. Г. Кубай. – К. : Хай–Тек Прес, 2011. – 427 с.

28. Кириченко В.В., Тимчук В.М. Методологія трансферу інновацій в агропромислове виробництво: монографія. Х., 2009. 230 с.

29. Коваленко О.В., Конащук В.Л., Кромська Л.А. Управління інноваційною діяльністю : шляхи вдосконалення : монографія. Запоріжжя : ЗДІА, 2014. 143 с.

30. Коденська М.Ю., Перепелиця Н.М. Методичні підходи до оцінки інноваційного продукту аграрної науки. К.: ННЦ «ІАЕ», 2009. 76 с.
31. Краснокутська Н.В., Гарбуз С.В. Інноваційний менеджмент: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К.: КНЕУ, 2005. 276 с.
32. Латинін М. А. Аграрний сектор економіки України: механізм державного регулювання: [Моногр.] / М. А. Латинін – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2006. – 376 с.
33. Меркулов М.М. Науково-технологічний розвиток і управління інноваціями. Одеса : Фенікс, 2008. 344 с.
34. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 295 с.
35. Михайлова Л.І., Турчина С.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 248 с.
36. Михасюк І. Р. Державне регулювання економіки в умовах глобалізації / Михасюк І. Р. , Залога З. М. , Сухай О. Є. / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф. , акад. АН Вищої школи України І. Р. Михасюка: Монографія / ЛНУ імені Івана Франка. – Львів: НВФ —Українські технології, 2010. – 320с.
37. Павленко І.А. Економіка і організація інноваційної діяльності: навч. посіб.- Вид.2-ге, без змін. К.: КНЕУ, 2006. 204 с.
38. Пашута М. Т. , Калина А. В. Прогнозування та макроекономічне планування: Навч. посіб. - К. : МАУП, 1998. - 188 с.
39. Петюх В. М. Ринок праці та зайнятість: Навч. посіб. - К. : МАУП, 1997. - 120 с.
40. Прогнозування та розробка програм: Метод. посіб. / В. Ф. Беседін та ін. ; За ред. В. Ф. Беседіна. - К. : Наук. світ, 2000. - 468 с.
41. Радіонова І. Ф. Макроекономіка та економічна політика. Підручник для здобувачів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К. : Таксон, 1996. – 240 с.
42. Селищев А. С. Макроэкономика. – СПб: Изд-во "Питер", 2000. – 448 с.
43. Стадник В.В. Мельничук О.П., Иохна В.М. Маркетинг-менеджмент інноваційного розвитку підприємства: монографія. Хмельницький : Гонта. 2013. 205 с.
44. Статистичний щорічник України за 1996–2002 рр. / Відп. за вип. О. Г. Осауленко. - К. , 1997–2017.
45. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. - К. : МАУП, 2000. - 176 с.
46. Сфремов О.С. Управління інноваційним розвитком підприємства : аспекти методології : монографія Луганськ : СНУ, 2012. 503 с.
47. Трансформація державного управління економікою України (1921-2001 рр.) / В. Ф. Беседін, Л. А. Мусіна, І. М. Євдокимова та ін. ; За ред. В. Ф. Беседіна, Л. А. Мусіної. - К. : Укртиппроєкт, 2001. - 228 с.
48. Третяк Г. С. Державне регулювання економіки та економічна політика [Текст]: навч. посіб. / Г. С. Третяк, К. М. Бліщук. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. - 128 с.
49. Управление инновационными проектами: учеб пособие , Под рел.

проф. В.Л. Попова. М.: ИНФРА-М, 2007. 336 с.

50. Управління інноваційним розвитком підприємства: монографія [В.Г. Федоренко, Л.І. Федулова, П.І. Безус та ін. ; за заг. ред.: В.Г. Федоренко, Л.І. Федулової] ; Акад. муніцип. упр., Екон. шк. акад. УАН В.Г. Федоренка. Київ : ДКС центр, 2014. 346 с.

51. Управління інноваційним розвитком цукробурякового виробництва : монографія / А.В. Найда, М.П. Сахацький, І.С. Найда та ін. Одеса : Лерадрук, 2013. 219 с.

52. Управління інноваціями : навч. посібник / О.І. Гуторов, Л.І. Михайлова, І.О. Шарко, С.Г. Турчіна, О.В. Киричок. - Вид. 2-ге, доп. Харків: «Діса плюс», 2016. 266 с.

53. Чухно А. А. , Юхименко П. І. , Леоненко П. М. Сучасні економічні теорії / За ред. А. А. Чухно. - К. : Знання, 2007. - 320 с.

Додаткова

1. Володін С.А. Модель інноваційного розвитку аграрної науки на прикладі системи НААН України. Інноваційна економіка. 2014. № 3 [52]. С. 5-24.

2. Гуторов А.О. Інвестиційне забезпечення корпоратизації капіталу в аграрному секторі економіки (аналітичний огляд). Київ : ННЦ «ІАЕ», 2019. 64 с.

3. Друкер Питер Ф. Бизнес и инновации. М.: «ИД Вильяме», 2007. 432 с.

4. Завадяк Р.І., Копусяк Я.Ф. Теоретичні основи функціонування та види бізнес-інкубаторів в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. «Економіка». 2014. Випуск 2 (43). С. 78-81.

5. Засць О.О. Джерела інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства. Управління розвитком. 2014. № 2 (165). С. 1 15-188.

6. Инновационный менеджмент: Концепции, многоуровневые стратегии и механизмы инновационного развития: учеб. пособие / [В.М. Аньшин, А.А. Дагаев, В.А. Колоколов и др.]; под ред. В.М. Аньшина, А.А. Дагаева. М.: Дело, 2007. 584 с.

7. Исакова Н. Б. Предприятия Украины: инновационная деятельность и сетевые взаимодействия: монографія. Под ред. д.э.н., проф. В.П.Соловьева. К.: Информ.-аналит. агентство, 2012. 377 с.

8. Інноваційний менеджмент сталого розвитку на прикладі агропромислового комплексу. Управління новаторською діяльністю за Сковородинівським підходом. / [І.Я. Гришин, Д.І. Мазоренко, О.К. Бурова та ін.]; за ред. Д.І. Мазоренка, О.К. Бурової. Х.: ХНТУСГ, 2005. 547 с.

9. Кардаш В.Я., Павленко І.А. Інформаційне та нормативно-правове забезпечення створення наукомісткої та високотехнологічної продукції. Товарна інновагція політика. 2013. № 3. С. 19—25.

10. Кондратьев Н. Д. Большие циклы экономической конъюнктуры: Доклад // Проблемы экономической динамики. М.: Экономика, 1989. С. 172-226.

11. Концептуальні

12. Петрова І.Л., Шпильова Т.І., Сисоліна Н.П. Інноваційна діяльність: стимули та перешкоди: монографія . К.: «КРОК», 2010. 320 с.

13. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 13.12.91 № 1977-ХІІ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>

14. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16 липня 1999 року N 991-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 40, ст. 363. - Офіц. сайт ВРУ. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>

15. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. N 680-р // Офіц. сайт ВРУ. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.

16. Сладкевич В.П., Чернявський А.Д. Сучасний менеджмент організацій: навч. посіб. К.: МАУП, 2007. 488 с.

17. Соловьев В.П. Технологические парки в Украине: от исходной концепции к реальной практике. Наука та наукознавство. 2014. № 1. С. 15-20.

18. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів /авт.упоряд.: Г.О. Андросук, І.Б. Жиляєв, Б.Г. Чижевський, М.М. Шевченко. К: Парламентське вид-во, 2009. 632 с.

19. Тараненко ОМ. Корновенко С.В. Технопарки в Україні як елемент інноваційної інфраструктури. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2014. Випуск 1(10). Т. 2. С. 44-48.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

5. Про Державний бюджет України на . . . рік [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

6. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

7. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

8. Про державну підтримку малого підприємництва [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

9. Про зайнятість населення [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

10. <http://www.economy.in.ua/> – сайт журналу —Економіка та держава

11. [www.ukrstat](http://www.ukrstat.gov.ua/) – офіційний сайт Державної служби статистики України

12. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

13. Про Єдиний митний тариф [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

14. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

15. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. -

Режим доступу : www.rada.gov.ua.

16. Про межу малозабезпеченості [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua. 124

17. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

18. Про місцеві державні адміністрації [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

19. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

20. Про Національний банк України [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

21. Про оплату праці [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

22. Про стимулювання розвитку регіонів [Електронний ресурс]: Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

23. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : Закон України. - Режим доступу : www.rada.gov.ua.

[www.ukrstat](http://www.ukrstat.gov.ua) – офіційний сайт Державної служби статистики України.